

ΚΕΝΤΡΑ ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΗΣ ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

ΤΣΙΜΙΣΚΗ & ΚΑΡΟΛΟΥ ΝΤΗΛ ΓΩΝΙΑ ΤΗΛ : 270727 – 222594
ΑΡΤΑΚΗΣ 12 – Κ. ΤΟΥΜΠΙΑ ΤΗΛ : 919113 – 949422

www.syghrono.gr

ΕΠΩΝΥΜΟ: .....

ΟΝΟΜΑ: .....

ΤΜΗΜΑ: .....

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ: .....

Διαγώνισμα Λογοτεχνίας Γ' Λυκείου

Διονύσιος Σολωμός, Ο Κρητικός

4. [21]

Εκοίταξε τα' αστέρια, κι εκείνα αναγάλλιασαν,
Και την αχτινοβόλησαν και δεν την εσκεπάσαν·
Κι από το πέλαο, που πατεί χωρίς να το σουφρώνει,
Κυπαρισσένιο ανάερα τ' ανάστημα σηκώνει,
5 Κι ανεί τς αγκάλες μ' έρωτα και με ταπεινοσύνη,
Κι έδειξε πάσαν ομορφιά και πάσαν καλοσύνη.
Τότε από φως μεσημερνό ή νύχτα πλημμυρίζει,
Κι η χτίσις έγινε ναός πού ολούθε λαμπυρίζει.
Τέλος σ' εμέ πού βρίσκομουν ομπρός της μες στα ρείθρα,
10 Καταπώς στέκει στο Βοριά η πετροκαλαμίθρα,
Όχι στην κόρη, αλλά σ' εμέ την κεφαλή της κλίνει·
Την κοιτάζα ό βαριόμοιρος, μ' έκοίταζε κι εκείνη.
Έλεγα πώς την είχα ιδεί πολύν καιρόν οπίσω,
Καν σε ναό ζωγραφιστή με θαυμασμό περίσσο,
15 Κάνε την είχε ερωτικά ποιήσει ο λογισμός μου,
Καν τ' όνειρο, όταν μ' έθρεφε το γάλα της μητρός μου·
Ήτανε μνήμη παλαιή, γλυκιά κι αστοχισμένη,
Που ομπρός μου τώρα μ' όλη της τη δύναμη προβαίνει·
Σαν το νερό που το θωρεί το μάτι ν' αναβρύζει
20 Ξάφνου οχ τα βάθη του βουνού, κι ο ήλιος το στολίζει.
Βρύση έγινε το μάτι μου κι ομπρός του δεν εθώρα,
Κι έχασα αυτό το θεϊκό πρόσωπο για πολλή ώρα,
Γιατί άκουγα τα μάτια της μέσα στα σωθικά μου,
Που ετρέμαν και δε μ' άφηναν να βγάλω τη μιλιά μου·
25 Όμως αυτοί είναι θεοί, και κατοικούν απ' όπου
Βλέπουνε μες στην άβυσσο και στην καρδιά τα' ανθρώπου,
Κι ένιωθα πως μου διάβαζε καλύτερα το νου μου
Πάρεξ αν ήθελε της πω με θλίψη του χειλιού μου:
«Κοίτα με μες στα σωθικά, που φύτρωσαν οι πόνοι

.....
.....
30 Όμως εξεχειλίσανε τα βάθη της καρδιάς μου·

Τ' αδέρφια μου τα δυνατά οι Τούρκοι μού τ' αδράξαν,
Την αδελφή μου ατίμησαν κι αμέσως την έσφαξαν,
Τον γέροντα τον κύρη μου εκάψανε το βράδυ,
Και την αυγή μου ρίζανε τη μάνα στο πηγάδι.

35 Στην Κρήτη .....
Μακριά 'πο κειθ' εγιόμισα τες φούχτες μου και εβγήκα.
Βόηθα, Θεά, το τρυφερό κλωνάρι μόνο να 'χω·
Σε γκρεμό κρέμουμαι βαθύ, κι αυτό βαστώ μονάχο».

Ερωτήσεις

1) Το ποίημα «Κρητικός» έχει χαρακτηριστεί ως προς το είδος του αφηγηματικό, λυρικό και δραματικό. Να τεκμηριώσετε αυτούς τους χαρακτηρισμούς, δίνοντας παράλληλα κι ένα παράδειγμα για τον καθένα μέσα απ' το απόσπασμα.

(μονάδες 15)

2α) Να εξετάσετε το φωτισμό των στίχων 1-8.

β) Να εντοπιστούν στους στίχους 1-8 τρία διαφορετικά εκφραστικά μέσα και να δοθεί από ένα παράδειγμα για το καθένα.

(μονάδες 20)

3) Να σχολιαστούν σε μία παράγραφο οι στίχοι 37-38 ως προς το περιεχόμενο τους (100-120 λέξεις)

(μονάδες 20)

4) Να αναφερθείτε στο περιεχόμενο της τριπλής υπόθεσης που κάνει ο Κρητικός για την προέλευση της ανάμνησης της Φεγγαροντυμένης (στ.14-16) και να τις συνδέσετε με τις φιλοσοφικές καταβολές που κομίζουν.

(μονάδες 25)

5) Να συγκρίνετε την εμφάνιση της Φεγγαροντυμένης και την επίδραση της πάνω στον Κρητικό με την αντίστοιχη που ασκεί η κόρη του φεγγαριού στον αφηγητή του ποιήματος.

Κόρη τον φεγγαριού

1 Γυμνός τής ξέφυγα μια μέρα

γδύθηκα τον μαντιά της ζήλιας της που με τύλιγε
κι έντυσα στα νήματα της αράχνης της τον δεσμοφύλακα μου
κι εγώ δεν κράτησα παρά μόνο ένα σπυρί ελπίδας στα χέρια μου

5 αποφάσισα κι έφυγα εκείνο το βράδυ

με το σακάκι στους ώμους

κι ένα αηδόνι ασώπαστο στο μέρος της καρδιάς...

Μόνος περιπλανιόμουνα περιμένοντας σινιάλο από ένα αστέρι

ένα σκυλί ούρλιαζε στ' αστέρια μέχρι που έφεξε

10 και τότε σε είδα μόνη...κόρη του Φεγγαριού!
Τι περίεργα παιχνίδια παίζει η μοίρα!
Σκέφτηκα ότι ήρθε η νεράιδα μου την ώρα που κάποιον χρειαζόμουν
κι όμως μια άγνωστη εσύ πέρα από την όχθη του φεγγαριού μου έγνεφες
σε είδα στην αγκαλιά σου να κρατάς μια λάμψη,
15 μια ζεστασιά, έναν ανθισμένο ουρανό!
από τα μάτια σου ψιχάλιζαν ο έρωτας και το πάθος...
Τα σωθικά μου φούσκωσαν σαν αγριεμένη θάλασσα όσο σε πλησίαζα
έσκασε στα χείλη μου το χαμόγελο
βουρκώσανε τα μάτια μου
20 γελώ και κλαίω!
κλαίω και γελώ!
μ'έκανες πάλι... να θέλω να ζω!

Τέος Ρόμβος

(μονάδες 20)